Solblink.

Tidsskrift for naturlig Livsførelse.

2. Aargang. | November 1908. | Nr. 8.

Naturens Røst.

Af Dr. *Josiah Oldfield.*

(Efterfølgende Afhandling har staaet i et bekendt engelsk vegetarisk Blad »Herold of the golden age« (Guldalderens Herold), der er stærkt religiøst farvet, og for hvilket Dr. Oldfield er Redaktør. Sproget er meget pathetisk, undertiden næsten bibelsk i sin Form; Oversætteren har mildnet det en Del, men Tankerne ere særdeles kraftig udtrykte, og Afh. kan formodes at ville interessere »Solblink«s Læsere.)

Man hører undertiden Naturen betegnet som »moderlig«, og Betegnelsen er rigtig, thi vor Erfaring om Mødre i Almindelighed viser os, at en Moders Forhold til hendes Afkom er i høj Grad beslægtet med Naturens Forhold til alt, hvad der lever. At betragte Naturen, dens Love og dens Raad til os i dette Lys, vil sige det samme som at omfatte med et fælles Forstaaelsens Baand store Sandheder og dybe Mysterier, som ellers vilde forekomme os altfor ufattelig fjerne og ophøjede.

Det er kun en beskeden Vugge, den en Menneskemoder sætter i Bevægelse, medens Naturen som Moder vugger de stormoprørte Bølger i Oceanets Seng og i sit Skød har Universets mægtige Mekanisme.

Begrebet Moder maner frem for Sjælen alt, hvad der i Livet er bedst og renest og helligst. Netop paa samme Maade som Børn, der ere ulydige mod deres Moders Befalinger, lide Straf, saaledes gaar det ogsaa med dem, der sætter sig op imod Naturens store Bud; de maa bøde for deres Daarskab ved sorgfulde Dage og angstfulde Nætter og med Henvisnen af Livet allerede i Ungdommens Vaar.

Taaber og bedragne ere de, som sætter sig op mod Moder Natur og trodser hende; hverken Prometheus, der forbandede Jupiter, eller Ajax, som trodsede Tordenkilen, var mere taabelige end den Mand, der gaar imod Naturen og tror at kunne slippe godt derfra. Taaber og bedragne ere de, der vove at stikke deres

Haand i Verdensordenens Tandhjul og tror derved at kunne forandre Skæbnen. Jeg har set Fluer i tusindvis sidde paa et langsomt drivende Møllehjul og suge Næring af det klæbrige, slimede Dynd, og naar de, fastklæbede som de var, under dets tavse Omdrejning mødte deres uundgaaelige Skæbne, dræbtes de uden Medlidenhed; de blev simpelthen udslettede af Tilværelsen, medens andre Tusinder indtog deres Plads og mødte den samme frygtelige Tilintetgørelse.

Men saaledes gaar det til i Livet. I hundred-, i tusind-, i millionvis sidder der Mennesker, rugende over deres sygelige Madlyst; de nære sig af fordærvede og fordærvelige Ting, og i talløse Skarer gaar de deres Skæbne i Møde; Ganens Tilbedere vil tidligere eller senere opdage, at de maa tage deres Straf.

Men ubevidste om den Skæbne, der venter dem, ligesom Fluerne, der suge Næring paa det slimede Dynd, saaledes leve talløse Mennesker Livet; de æde og drikke af det fordærvede og det stimulerende, og imedens skriver den usete »Haand paa Væggen« Smerte og Dødsangst og langsommelig Sygdom; og Skæbnegudinderne tillade kun faa lange Traade i deres evige Spind.

Om Israels Folk staar der i gamle Testamente: »Medens Kodet endnu var i deres Mund, kom Jehovas Vrede over Israels Børn«, og hvorfor? Fordi de ikke vilde nøjes med at være Frugtspisere, men lænkede til Ægyptens Land af deres kødelige Lyster foragtede Mannaen og længtes efter det bævrende Kød og det dryppende Blod for at stille deres Hunger.

Det er den samme Historie i Dag. Frugtnæringens Evangelium er bleven prædiket i hele Landets Udstrækning, og fra det yderste Thule paa de barske nordlige Kyster til de kraftige Fiskere paa Cornwall ved Kanalens Bred er Budskabet bragt om lykkeligere Dage. Og dog, skønt Lyset allerede skinner paa de fjerne Bjergtoppe i Øst, lyder dog Raabet om, at Natten og Gæstebudet paa Fedekalven er altfor fristende til at gaa bort fra. Ligesom de Svirebrødre, hvem Dagens Lysning overrasker, raabe de: »Træk Skodderne for, bliv ved med Gildet, stæng Morgensolens blege Fjæs ude og lad os æde og være glade.«

Jeg er betaget af Forbavselse over det uhyre Arbejde, som Moses paatog sig, og over de enorme Vanskeligheder, han overvandt; at forvandle en Skare af

nedværdigede aadselædende Slaver til en modig, sejrrig Hær af kraftige Frugtspisere, at faa dem til at skue forhaabningsfuldt fremad og omgærde dem med Sundhedslove, der har beskærmet dem i Tusinder af Aar, var en næsten overmenneskelig Daad.

Men den Dag i Dag ser vi, at tiltrods for vort Fremskridt og vor intellektuelle Frihed, saa forsøge vi dog endnu paa at udføre det gamle Kunststykke at have Hovedet i Kanaans Land og Bugen i Ægypten. Det lader sig nu engang ikke gøre. Ogsaa vi maa finde vor Vej tilbage til Mælkens, Honningens, Vingaardens og Olivenhavernes forjættede Land, dersom vi vil vinde Sundhedens, Lykkens og Fredens store Belønning.

Hvorfor betoner jeg nu særligt, at Spørgsmaalet om Næringen er saa vigtigt for Helbredet og derigennem for Lykken? Hvorfor lægger jeg mest Vægt paa Føden og omtaler ikke de tusinde andre Aarsager til Sundhed og Sygdom? Jeg gør det med velberaad Hu, fordi jeg nemlig har den Overbevisning, at det er fra den Føde, vi nyder, at Legemets og Sjælens Kraft og Styrke fremgaar.

De Molekulærforandringer, der uafbrudt foregaar i Legemets Muskler, Ben og Nervesystem, øser deres Energi af Næringselementer, der tilføres med Føden.

Til hvilke Organer i Legemet er det, at Flertallet af Sygdomme kan føres tilbage? Ser vi paa de Organer, der direkte eller indirekte tjene Fordøjelsesfunktionerne, vil vi i al Almindelighed faa Svar paa Spørgsmaalet. Mavesækken og Leveren, Tarmene og Nyrerne er de misbrugte Slaver, der trælle for deres Herre ved Appetittens Alter, og medens de trælle, kommer Lidelserne over dem, og Sygdom, Smerte og Død følger tæt bagefter.

Vore Hospitaler er fulde, ja overfyldte. Sygestuerne er fuldt besatte, og stadig strømmer Patienterne til og forlanger smertestillende Midler og beder om den Helbredelse, som de saa sjælden opnaar. Lægernes Antal tiltager med foruroligende Hurtighed, og hvad der er værre end alt andet: man begynder at se paa det ikke at være rask som den normale Tilstand i Livet.

Hvad Betydning har nu alt dette? Det betyder, at i Stedet for, at Mennesket skulde fuldføre sit naturlige Liv i Glæde, Sundhed og lysende Lykke og leve sit Liv helt ud til dets naturlige Grænse, langt over de hundrede ligesom Patriarkerne, med util-

sløret Syn og andre Sanser usvækket og med gode Kræfter, lige indtil man mæt af Dage ønsker sig Dodens søde Hvile i Lighed med, naar det trætte Legeme efter en velanvendt Dag ved Aftenstid længes efter Søvn; i Stedet for, at Livet skulde være et Tidsrum af fuldkommen Helbred, og Alderdommen kun betød det, at Livets Hjul drejede langsommere, men uden Skurren og Stød; i Stedet for alt dette har den unaturlige Føde og Ulydighed mod den moderlige Naturs vise Raad bragt Straf over Mennesket med Smerter, Ængstelser, Lidelser og for tidlig Død i den Grad, at Menneskeheden snarere bliver Genstand for Medlidenhed end for Misundelse.

Gaar man et Trin længere ned i Samfundet, faar man let Støtte for denne Anskuelse.

England kan bryste sig af at være et vældigt Rige og har erobret en stor Del af Jorden, men man maa huske, at de Hære, der har ført Englands Banner frem til Erobring og Hæder, altid er bleven rekrutteret fra de lavere Klasser, især Bondestanden. Denne Klasse Mennesker har i Generationer, tvungen af Fattigdom og Forholdenes Magt, hovedsagelig levet uden Kodmad, og det er først i denne Generation, at Tilførslen af preserveret Daasekød fra andre Lande og Stigningen af Arbejdslønnen har sat Arbejderklassen i Stand til at føre ud i Livet den falske Paastand, som i lange Tider er hamret ind i Samfundet, at »det er Bøffen, der danner Manden, og Vildtet Gentlemannen.«

Og desuden, Arméens Kærne har altid været de skotske og irske Regimenter, og ingen benægter, at Skotternes Næring i mange Aar hovedsagelig har været Havregryn og Irlændernes især Kartofler, Majs og Kærnemælk.

Skotske Mænd og Kvinder anerkendes almindelig som begavede med særligt godt Helbred og kraftige Konstitutioner samt stor Intelligens, en Arv fra Forfædrene, der i Aarhundreder havde levet væsentlig af Planteføde; men en Arv som det bedrøver mig at sige nu er i Begreb med at sættes overstyr af den nuværende Generation, der har adopteret den Næring, som Moder Natur advarer imod, og derved til deres Efterkommere efterlader en Arv, der er fattigere end den, de selv har modtaget.

Hvilke er da den store Moder Naturs Bud med Hensyn til Næringen?

Der er 2 negative og 2 positive Bud.

1) Du skal ikke dræbe letfærdigt eller unødvendigt.
2) Du skal ikke æde af et Lig.
3) Du skal være som en Fader og som en Moder, som en ældre Broder og som en kærlig Søster, som en Konge og som en Dronning mod alle følende Væsener af lavere Rang.
4) Du skal æde af Træernes Frugt, thi dertil blev dit Legeme bygget.

Man kan maaske indvende, at disse sædelige Love er meget smukke, og at det er Forskrifter, der burde indgraves paa Hjertets Tavler som Befaling til den Slægt, der skal komme, men at det ikke er Naturens Bud. Man vil maaske sige, at disse Bud er Krystallisationer af Kultur, men ikke Leveregler, der er en Følge af naturligt Instinkt. Nuvel! Lad os da tage det første Bud: »Du skal ikke dræbe letfærdigt eller uden Grund«. Man vil maaske paastaa, at Drenge instinktsmæssig har Lyst til at pine, lemlæste, gøre Fortræd og dræbe, og at Stenene i den barnlige Vildes Haand kun er en Forløber for Slyngen eller endnu senere for det Gevær, som bruges af Civilisationens yngste Skud. Det er sandt, at Instinkterne fra vor fjerne Fortid endnu dvæler iblandt os og aabenbarer sig atter og atter i Livets første Stadier. Jeg ved, at Fortidens Arv er Blod, Grusomhed og egennyttig Fjendskab, blind Kamp for Livet; men jeg ser ogsaa samtidig, at allerede inden Mennesket naar frem i Civilisationens første Række, udvikles Barmhjertighedsinstinktet samt dyb Afsky og Frygt for Blodsudgydelse.

Deraf kommer det, at jeg føler mig berettiget til den Paastand, at det er Naturens Bud til os, at vi ikke letsindigt og unødvendigt ødelægger Liv.

Hvor vi finder, at Morderen, Vivisektoren, Jægeren og Slagteren vedbliver endog i den voksne Alder at elske Grusomhed, Drab og Blodsudgydelse, der maa vi erindre, at saadanne Mennesker maa betragtes som Børn i Sind, maaske fuldt voksne i legemlig Henseende, men uudviklede med Hensyn til Sjælen.

Tænk blot efter et Øjeblik og man vil give mig Ret i, at hvis det hænder, at en Hest styrter paa Gaden og saarer sig paa en knækket Vognstang saa Blod og Indvolde styrter ud, da er hver Mands og hver Kvindes instinktsmæssige Følelse kun Ynk og Medlidenhed med det stakkels Dyr og en Følelse af kvalmende

Ubehag ved at se det blottede Kød og det sprudlende Blod.

Og kast saa et Blik paa Slagterhusene, disse Aarhundredets sørgelige Kræftsaar; paa Sideveje og i Baggaarde er deres Plads, thi Mænd og Kvinder holder ikke af at se Blodet eller høre de stønnende Dyr. Disse Billeder af Tilstandene har jeg paa Lykke og Fromme valgt fra mine Omgivelser for at vise, at jeg er i min gode Ret til, som et af Naturens vigtige Forbud og ikke blot som en sædelig Forskrift, at opstille dette: Dræb ikke letsindigt og unødvendigt.

Ogsaa i det 2. Forbud lyder den ophøjede Moders Stemme: »Du skal ikke æde af et Lig«.

Der er Mennesker til hvis Gerning i Livet det hører at pleje den Syge og vaske Liget; andre igen skal hjælpe den Døende og obducere det døde Legeme, men dybt i hver en Sjæl findes en Naturens Stemme, som byder Mennesket ikke letsindigt at have at gøre med et Legeme, hvorfra Livet er flygtet. Der er noget helligt ved et dødt Legeme, men samtidig hæfter derved en vis Rædsel, en vis Modbydelighed, ja, endog en Følelse af Besmittelse ved at røre ved et Lig. Man har en Følelse af, at den, som har rørt ved et Lig, om det saa kun er med den lille Finger, bør rense sig før al anden Gerning.

Selv om vi kun et Øjeblik, tænker derpaa, kommer vi til at gyse ved Tanken om at berøre det kolde Legeme med den begyndende Forraadnelsessved paa Huden og med den fugtige Liglugt hængende om det som en Kaabe. Er allerede Tanken om Berøring frastødende, hvor meget mere de Forestillinger om at føre noget af Liget til Munden og med sine Tænder afbide en Mundfuld, det er jo ligefrem en spøgelsesagtig umulig Tanke.

Gaa ud en dejlig Sommerdag i Mark og Skov, og maaske træffer I, medens I plukker Blomster og gnider Hvedeaks mellem Hænderne for at spise Kærnerne, rent tilfældig paa Liget af en Hest, et Raadyr, en Hund, en Ko eller et Faar (allesammen Dyr, der i forskellige Dele af Verden tjener til Føde for Mennesker). Og medens I stirrer paa de brustne Øjne og de stivnede Lemmer, mon der da hos nogen af Eder opkommer nogen Tanke om at spise det? Og selv om I havde set det blive dræbt af en afbrudt Gren eller en nedrullende Sten, vilde der vist heller ikke hos Eder opkomme nogen Tanke om, at tage dette Lig og bruge det til Festmaaltid. Instinktsmæssig

vilde I bøje uden om det døde Legeme, og hvis man vil have Eder til Led for Led at sønderrive det, vilde I betragte et saadant Forslag som en Slags Helligbrøde.

Jeg vover at fastslaa, at rent instinktsmæssig er der intet Menneske, der ser paa et levende, døende eller livløst Dyr med den Forestilling, at det er Mad for ham, og bliver heller ikke fristet til at spise deraf. Hvor Synet af et Dyr fremkalder Tanken om et velsmagende Maaltid, er det ikke Instinktet, det skyldes, men Erindringen om saadanne tidligere Maaltider.

Hvor der holdes Svin til Slagtning, og hele dette Sørgespil opføres atter og atter, hvor Synet af Slagteren i sin vante Dragt kalder Erindringen frem om en kort Kamp for at overmande Dyret, øresønderrivende Hyl og Skrig, medens det slæbes hen til Slagtestedet, det uhyggelige Glimt af Kniven, den røde Blodstraale, der opfanges i Spanden, de rallende Strubelyde, de stedse svagere Skrig, Krampetrækningerne, det døde Legeme, det kogende Vand, Afskrabningen af Haarene, Aabningen af Bugen og de fremvæltende varme Indvolde, — der er de, som har set dette modbydelige Skue atter og atter, er maaske i Stand til med Synet af Svinet, der vælter sig i sin smudsige Sti og grynter fedt, medens det gnubber sin skabede Ryg, at forbinde Erindringen om lækre Maaltider og Tilfredsstillelse af Ganens Lyster.

Hvis et saadant Menneske ser en Gris eller mærker den guanolignende Stank af en So, saa er det muligt, at han faar Længsel efter at spise Svinekød eller kommer i Ekstase ved Tanken om stegt Lever eller Retter tillavede af Hjerne og Nyrer, for ikke at tale om sydende Skiver af de fede Skinker eller af de skabede børstebesatte Rygstykker, men intet almindeligt menneskeligt Væsen, som ikke har haft den Slags Idé-Associationer, vil det nogensinde falde ind at forbinde Synet af et dødt Dyr med Tanken om Føde.

Gaa ud i den zoologiske Have og se paa Dyr fra andre Verdensdele, I, der holder af Stude, som er slaaet for Panden eller Lam med overskaaren Hals, og prøv om Eders Appetit kan vækkes ved Synet af Næsehornet eller ved Lugten fra Abeburet; prøv paa om Elefanten kan faa Eders Mund til at løbe i Vand, eller om Stenbukken kan faa Læberne til at smadske velbehageligt.

Med saadanne Illustrationer

kunde jeg blive ved i det uendelige. Hvor man plejer at spise døde Dyr, der er det muligt, at Tanken om tidligere at have spist Kødet, omdannet ved Stegning eller Kogning, kan bringe Mennesker til at forbinde det skønne Syn af det levende Dyr, eller det hæslige Syn af Kadaveret, med Tanken om en Ganenydelse eller Tilfredsstillelse af Sult; men hvor saadanne Idéforbindelser ikke findes, er det umuligt, thi vi har ikke i os noget medfødt Instinkt, der byder os at dræbe et levende Væsen og mætte os paa Ligets forskellige Bestanddele.

Til Kødæderen — ja, der kan Naturen sige: »Værsaagod, der er Byttet, dræb væk, røv og slid i det, som Du lyster!« Og selv om det var første Gang, at det hændte en Kat — maaske først i dens Alderdom —, at den lugtede en Mus eller hørte en Spurvs Kvidren, vilde den øjeblikkelig faa Vand i Munden, og Øjnene vilde funkle af Lidenskab og Blodtørst.

Jeg paastaar, at noget lignende aldrig nogensinde er Tilfældet med et Menneske. Tænker vi os, at der fandtes en Mand, som aldrig havde set en Gris eller smagt Skinke, og vi for første Gang i hans Liv førte ham til en Svinesti og viste ham Dyrene, saa vilde ingen som helst Tanke om at dræbe og spise dukke op hos ham, og selv om vi prøvede at friste ham ved at skrabe den smudsige, stadig kloende Ryg nogenlunde ren paa et af Svinene eller forsøgte at vække gamle Rovdyrfølelser hos ham ved at faa en Gris til at hvine, saa vilde Forsøget dog absolut slaa Fejl. Intet vilde kunne bringe Manden til at tænke paa at bruge de stinkende Dyr til Føde; heller ikke vækkes slumrende naturlige Instinkter hos ham, som kunde tænkes at forbinde Synet af Svinene med Tanken om hans eget Velvære og Sundhed.

Saa gentager jeg da den store Moder Naturens 2det Forbud og slaar den Kendsgerning fast, at dette Bud: »Du skal ikke æde af noget dødt Legeme!« ikke skyldes mere udviklede sædelige Følelser, men i Virkeligheden er et naturligt og medfødt Instinkt.

Idet vi nu vender os fra de negative Forbudslove, kommer vi til de 2 positive Paabudslove.

Den første er den: »Du skal være som en Fader og som en Moder, som en ældre Broder og Søster, som en Konge og Dronning mod alle dine Medskabninger i Dyreriget.

Jeg kender ikke noget mere betydningsfuldt end i Hjemmet

at paalægge de positive Pligter. Forbud og Indskrænkninger er altid mer eller mindre irriterende, og naar der siges: »Du skal ikke«, saa er Oprorsaanden altid tilbøjelig til at rejse sig og sige: »Ja, men det Øjeblik, at Lejlighed frembyder sig, saa vil jeg«.

Sig til et Menneske, at han ikke maa dræbe, og han vil øjeblikkelig faa den Følelse, at nu er han berøvet en Forret, som andre — i Lighed med Rovdyrene — har. Men paa den anden Side, vis et Menneske hvad Fordel, Hæder og Ære han maaske kan naa, og han vil sætte sin Ærgerrighed ind paa at naa det Maal, der er stillet frem for hans Blik, ja, muligt at komme endnu videre, selv om Vanskeligheder optaarne sig, og Vejen er nok saa trang.

Det er en af de tidligste Forrettigheder, et Menneske møder i Livet, det at være Beskytter, Troster og ældre Broder for Dyreverdenen; lad et Menneske blot en Gang lytte til den indre Stemme, hvormed Moder Natur taler i ham, og han vil betragte alle Dyr, han faar med at gøre, som Genstand for hans Omsorg og Beskyttelse. »Jeg maa passe paa,« vil han sige til sig selv, »at I er lykkelige, og intet skader jer«. Og er denne Tanke først en Gang bleven bevidst Virkelighed, hvad Brug har da et saadant Menneske for al det besværlige Maskineri af Forbud og Inskrænkninger.

Naar blot et Menneske ser paa ethvert Dyr, han møder, som paa en Medskabning, hvis naturlige Beskytter han føler sig kaldet til at være, hvad skal han saa med Selskabet til Dyrenes Beskyttelse eller med Forbudet »Du skal ikke slaa ihjel«. Men nu vil man selvfølgelig paastaa, at dette Formaal jo kan være udmærket at arbejde for, naar man er sædelig højt udviklet, men at det aldeles ikke har noget at gøre med naturligt Instinkt, og at fremstille det som et naturligt Paabud af Moder Natur er i sin Begejstring at gøre sig selv blind for den faktiske Virkelighed. Atter maa jeg bede mine Tilhørere lægge Mærke til, at Mennesket er et sammensat Væsen, stadig i Færd med at udvikle visse Evner og Egenskaber, medens andre udviskes.

De af disse, som endnu er spæde, men vokser kraftigt og hurtigt frem, er ikke mindre »naturlige« end de, der tidligere var de fremherskende, men nu sygne hen.

At besidde er et, men at være klar over sin Ejendom, er et andet. Den lasede Tigger paa

Gadehjørnet er maaske Arving til umaadelige Rigdomme, men ved ikke selv deraf.

Og paa samme Maade kan det ske, at Mennesket, uagtet dets Fødselsret er at være Skabningens Herre, dog kan indbilde sig at være en Slags Hyæne, hvis Pligt det er at svælge i Lig, for at Verden ikke skal blive overfyldt af Dyrenes Mængde.

Ja, denne Uvidenhed om, at Mennesket er Skabningens Herre, er ikke blot en Fantasi, thi jeg har truffet Mennesker, som for fuldt Alvor har forsikret, at de ansaa sig selv som en Slags Hyæner eller Shakaler i Verdensøkonomien, og at deres Pligt var at holde Dyrebestanden nede ved at æde, hvad der var for meget; og uden at de i mindste Maade forstod, hvor grænseløst taabeligt deres Standpunkt var, formulerede de med barnlig Naivitet Problemet saaledes: »Men hvad skulde der dog blive af Dyrene, hvis vi ikke aad dem.«

Jeg kan huske, at jeg engang i en Sindssygeanstalt saa en Mand fra de allerhøjeste Kredse, som troede, at hans Mission her i Verden var at forhindre en Gentagelse af den ægyptiske Plage med Lus og Frøer, ved at æde ethvert Insekt og Kryb, han kunde faa fat paa. Al Indvending var unyttig. Jeg forsøgte at klargøre for ham, at der var andre lavere Dyr, hvis Gerning det var at ødelægge Lus og Frøer, og at Mennesket havde højere og ædlere Pligter, og selv om han ogsaa dræbte disse besværlige Skabninger, saa var det jo ikke nødvendigt for ham at besmitte sig selv ved at spise dem, men til alle mine Indvendinger svarede han med sindssyg Logik: »En af de ægyptiske Plager paa Moses Tid var den med Lus og Frøer, og deres naturlige Fjender kunde ikke magte dem; jeg tror, at denne Plage atter vil indfinde sig, for der er i Hundreder af Aar ikke gjort noget for at standse deres Udbredelse, og de formeres meget hurtigt, de vil opfylde Verden, og da har vi jo Plagen igen. Dersom vi ikke æder dem, saa vil de æde os.«

Dette stakkels forrykte Menneske med sin haardnakkede Paastand synes mig i høj Grad at minde om det store Flertal af Mennesker, som argumenterer netop paa samme Maade om andre Slags Dyr.

Det var umuligt at bringe denne Sindssyge til Bevidsthed om sin medfødte Adelsret, og ligesaa vanskeligt kan det være hos Gennemsnittet af Mennesker at vække Bevidsthed om Slægt-

skabet med det ædleste og bedste i Menneskeheden, hvis Forret det er at beskytte og drage Omsorg for vore lavere stillede Medskabninger. Ikke destomindre findes i Sjælens Dybder saavel med Hensyn hertil som paa andre Omraader naturlige Vidnesbyrd; thi hos alle og enhver vækkes en Følelse af Medfølelse og Ynk, naar de ser et Dyr i Smerte eller Dødsangst, og den første Gang, et Barn eller Voksen kommer ind i et Slagterhus eller ser Dueskydning eller Klapjagt, vaagner dybt nede fra en Følelse af medynksfuld Harme og en hjerteskærende Sorg, som det kan tage lang Tid at helbrede og maaske mange Dages Gentagelse, hvis denne Følelse helt skal kvæles. Menneskehjertet er ømt og medfølende mod de Former af Dyreliv, som ligner vort eget, især jo mere iøjnefaldende Slægtskabet er.

Vi erkender altsaa, at der hos alle Mennesker er visse Evner til Stede, der, selv om de endnu kun er i de første Udviklingsstadier, berettiger til at sige, at det er i nøje Overensstemmelse med dets højere Natur, at Menneskene lever i Fred indbyrdes, og at den stærkere beskytter den svagere, ligesom ogsaa Kvinder og Børn.

Paa samme Maade er det ogsaa med Menneskets Forhold til Dyrene; selv om Mennesker ofte ere grusomme mod Dyr, hvis indre Liv de ganske savner Kendskab til, saa viser dog Tilbøjeligheden til at knytte Dyr til Hjemmet, til at have særlige Yndlingsdyr, til at drage Omsorg for, ja endog sætte Livet i Vove for en Hund eller Hest, hvis Liv har været særligt sammenvævet med vort eget, saa viser dog alt dette den samme dybe Naturens Lære, at naar Mennesket opnaar sin højest mulige Udvikling, da vil det opdage, at dets naturlige Forhold til alt, hvad der lever, gaar ud paa Beskyttelse samt faderlig og kongelig Omsorg.

Det 2det Paabud fra Naturen har vidtrækkende Følger. Det har stor Betydning for det daglige, praktiske Liv og Menneskeslægtens Helbred og derved ogsaa Lykke er afhængig deraf: »Din Næring skal Du tage af Træernes Frugter«; det er det Budskab, Naturen har stemplet paa hvert Barn, der aander.

Jeg har prøvet paa at vise, at Naturen lærer Børn at have Afsky for Lig af Dyr; men det er ikke vanskeligt at bevise, hvilken Føde det er, som Børn elsker og forlanger. Selv det ganske lille Barn griber efter den saftige

Orange eller Banan. Endog hos ungdommelige Forbrydere sés det samme. Medens den voksne Tyv, naar han har plyndret Juvelskrinet, gaar til Spisekammeret og gør sig tilgode med Sulevarer og Spiritus, saa vil den barnlige Forbryder stille sin Sult paa Syltetøjskrukken, og naar han stjæler om Natten, saa gaar han helst til Frugthaven og plyndrer denne for moden, sød og saftig Frugt, hvis det da er hans egen Appetit, der frister ham til at forbryde sig mod Ejendomsretten.

Jeg tager ikke i Betænkning at paastaa, at det er den store Moders Raad til sine Menneskebørn at spise af Havens Frugter. Barnet udstrækker sin lille Haand mod Stikkelsbær, Jordbær, Blommer, Appelsiner eller Æbler, og disse Frugter finder let Vej til dets Mund; men hvem har set et Barn forsøge paa at bide den lille Kylling eller den silkebløde Kanin, der lægges i dets Arme. Stil en Blomme eller Pære foran en Kattekilling, og den vil med Foragt vende sig fra den lækre Aroma, men stil Killingen ved Siden af en Spurveunge eller en Mus, og dens Instinkt vil straks byde den at dræbe og sønderrive.

Hvilke Argumenter, der end fra anden Side kan fremføres med Hensyn til den Skik at spise døde Dyr, saa kan dog ingen modsige det Faktum, at ved Naturens egen Drift indplantet hos ethvert Barn, tiltrods for Aarhundreders modsat Træning, er det Havens Frugter, der er bestemt til Menneskets Føde.

Og naar man bruger Frugterne til Føde paa rette Maade, hvilke storartede Resultater med Hensyn til Sundhed naaes da ikke.

Jeg som Læge har ofte set, hvor den opsvulmede, slappe Lever er bleven renset og dygtiggjort til nyt Liv. Jeg har set den snigende Tæring standset paa sin klamme Vej til Døden. Jeg har set Ekzem og Bylder svinde hen, saa Huden blev som nyfødt igen. Ja, og jeg har set den Fortvivlede atter faa Haab og endnu engang sætte sin vaklende Fod i Gang mod Liv og Sundhed.

De fine Frugtsyrer have bragt fornyet Ungdom til forkalkede Pulsaarer, og de kroniske Hovedpiner, som Følge af Urinsyreoverfyldning i Blodet, ere forsvundne ved Forandringen fra Kød til Frugt. Den guddommelige Livsharmoni er atter bragt tilveje, og Sygdommen, det kun skyldes Disharmonien, slipper

Byttet og svæver langsomt bort paa sine sorte Vinger.

Er der da ingen, som vil bøje deres Hoved ærbødigt for Naturens Bud? Er der ingen, hvis Sjæl vil juble i begejstret Glæde, naar de hører deres ophøjede Moders glade Budskab, at hun længes efter at tage Tiden i Favn igen? Er der ingen, der vil hæve deres Hænder med Jubel og udraabe af deres Hjærters Fylde: »Vi hører vor guddommelige Moders Stemme, gennem modstridende Stemmers forvirrede Larm, og vi svarer: Moder — vi vil komme! Gid Dit Lys maa føre os og Din Stemme lede os; om Stien end er nok saa vanskelig, og om der findes nok saa mange Fjender og Fristelser paa vor Vej, saa vil vi stræbe fremad mod Din trofaste Favn. Og da Du byder os at leve af Jordens Frugter, saa skal Blod aldrig farve vore Læber, intet Aadsel komme mellem vore Tænder, og aldrig skal vi nedsvælge Føde, der hidrører fra slagtede Medskabninger. Fred og Renhed skal være vort Feltraab, og vi vil holde Humanitetens Banner højt. Men vi véd ogsaa, at vi maa begynde med Selvfornægtelse, og derved vil vi vise, at det er vort Alvor at følge Din Røst!«

Fra Arbejdsmarken.

Vegetarisk Madlavningskursus afholdtes i Helsingør fra 16.—20. — 5 Dage — under Ledelse af Fruerne *Bøkelund* og *Blechingberg*. Der var 31 Deltagere fra By og Omegn, Unge og Gamle, Gifte og Ugifte fra alle Samfundsklasser.

Skoledirektionen i Helsingør havde velvilligt stillet et udmærket Køkken med tilstødende rummelig Spisesal i Pigeskolen til Disposition, og Kursusdeltagerne udlaante med stor Redebonhed hvad der manglede af Køkkenredskaber, Service og Dækketøj. Fra en Gartner udenfor Byen, hvis Datter var med, kom en dejlig Samling Krysanthemum til Pynt for Bordene. Der raadede hele Tiden en hyggelig, ligefrem Tone, som sikkert tør tilskrives den behagelige Beskæftigelse med alle de friske Urter og Frugter, i Stedet for den sædvanlige Flaaen og Roden op i døde Dyr, hvis Tilberedelse giver Kødkøkkenet en Atmosfære, som til Tider kan minde om et Slagteri og Limkogeri.

Undervisningen — 4 Timer daglig — omfattede en teoretisk Forklaring af Retternes Sammensætning og Næringsværdi, hvor-

efter man tog fat paa deres praktiske Tilberedning og afsluttede Dagens Arbejde med Spisning, hvori ogsaa Fremmede kunde deltage.

De fremmede Middagsgæsters Antal: 10—15—21—30—53 viser jo, at man gik provende frem med stadig stigende Anerkendelse. Den sidste Dag kunde ikke alle Lysthavende modtages af Mangel paa Plads i Lokalerne.

De 5 Dages Spisesedler var følgende:

1) Tomatsuppe. Fyldt Hvidkaalshoved. Indbagte Frugter.
2) Brunet Hvidkaalssuppe. Risrand med Gemyser. Choladeæblekage.
3) Klar Urtesuppe med stegte Pastinakker. Fyldt Græskar med Rødkaal og Kartoffelmos. Riskage med Mandler og Frugt.
4) Gule Ærter — Stegt Græskar med Æbler og Log. Æblekage.
5) Koldt Bord. Gulerodsuppe med bagt Brød. Veget. forloren Skildpadde. Frugtfromage med Crème og Makroner.

Saavel Kursusdeltagerne som Middagsgæsterne udtrykte deres fuldeste Tilfredsstillelse med samtlige Retter. Ikke-Vegetarer sætter jo særlig Pris paa, at de ny Retter saa meget som muligt ligner de tilvante, som de hidtil udelukkende har kendt som den eneste værdifulde Næring. Derfor vakte det med Bønne-Noddefars, Æbler og Svedsker fyldte Græskar den højeste Beundring, da det mindede om en stor fed And, ligeledes Græskarskiverne stegt med Log og Æbler som lignede stegt Flæsk og det kolde Bord vakte almindelig Bifald, idet man erklærede, at saavel Synet af alle de mangeartede friske Smaaretter i deres livlige Farver virkede oplivende, ligesom ogsaa Smagen kunde tilfredsstille de mest kræsne Ganer.

En ældre bekendt Borger i Helsingør; Købmand *Harder*, udtalte ved Afslutningsmiddagen, der formede sig som en lille munter Festlighed, sin Glæde over, at Husmødrene her havde faaet stiftet Bekendtskab med saa mange ny Retter, tillavede uden døde Dyr, men han bebrejdede Damerne, at de ikke allesammen havde taget deres Mænd eller mandlige Bekendte med til Spisningen, thi det var ikke nok med, at Kvinderne blev overbeviste om denne Kostordnings Fortræffelighed, naar dens Indførelse i Hjemmene stødte paa Mændenes indgroede Modvilje, som bundede i Fordom og Ukyndighed.

Det er et godt Tidens Tegn og et godt Fremtidsvarsel, at slige Ord kan lyde fra en Mand, som ikke har haft den ringeste Lejlighed til at følge de ny Ernæringsidéers Udvikling. Det er ogsaa glædeligt, at saa mange giver Møde for at faa et lille Indblik i Teorien og dens praktiske Anvendelse, ligeledes at Dagbladene — som nu de tre helsingørske Aviser — enstemmigt paa det kraftigste anbefaler en Kostorden med Plantestofferne som Hovedsag, og Kødet som et Minimum, og at de aabner Spalterne for Opsatser af rent vegetarisk Indhold.

— Blandt Gæsterne saaes Fru *Mich. Larsen,* som af sin mangeaarige Erfaring gav de fyldigste Svar paa alle de Spørgsmaal, hvormed hun blev bestormet, Redaktør *Axel Svensson med Frue* fra Helsingborg, som i Vestskaanes mest udbredte Blad: »Øresundsposten« i sin Egenskab af Chefredaktør og mangeaarig stræng Vegetar har gjort et overmaade betydningsfuldt Arbejde for Udbredelsen af Vegetarismens Idéer, samt Grosserer *Vennberg med Frue,* Stifteren af Helsingborgs vegetariske Forening samt deres lille Datter, der vakte den mest uskromtede Beundring, parret med Forbavselse over, at en »ensformig« Diæt — bestaaende hovedsagelig af haardt Brød med lidt Smør eller Plantefedt, Nødder, Frugt og Havregrød — er i Stand til at holde i den mest ideelle »Form« et lille Væsen, som strutter af Sundhed, Velvære og barnlig buttet Ynde, og som aldrig i sit Liv har lidt af en eneste alvorlig Børnesygdom.

Til Bestridelse af Indkøb og øvrige Omkostninger betalte hver Deltager 2 Kr. og 40 Øre for Middagen, ialt 4 Kr.; fremmede Middagsgæster betalte ligeledes 40 Øre pro persona.

Dette er det 11te Sted, hvor der af ovennævnte Damer er afholdt lignende Kursus, 17 i Antal. Der er ialt serveret 5000 Kuverts vegetarisk Middagsmad.

Alle Vegetarer

bør være Medlemmer af
„Dansk Vegetarianerforening".
Kontingent 4 Kr. om Aaret.
(1 Kr. Kvartalet.)
Foreningens Adr.:
St. Kongensgade 25. 2. Sal.
Medlemmerne faar „Solblink" frit tilsendt.

Vore Fødemidlers procentiske Sammensætning.

Af *John Bøkelund.*

(Forlagt af G. E. C. Gads Universitetsboghandel.)

Denne fortrinlige, klare og letfattelige grafiske Vægtavle (med Vejledning) kan faas til Kobs ved Indsendelse af **Kr. 1 50** til »Solblink«s Ekspedition, Usserød pr. Hørsholm.

Abonnenterne anmodes indtrængende om,

saafremt de ikke modtager „Solblink" regelmæssigt, at klage til Postvæsenet, og hvis dette ikke hjælper, sende skriftlig Klage til:

Ekspeditionen, Usserød pr. Hørsholm.

Bøgelund-Jensen,
Raadhuspladsen 2.

KØKKEN-UDSTYR

til vegetarisk Husholdning.

Telefon H. 863.

Vegetarisk Restaurant & Kur-Hotel, 79, Vesterbrogade 79.

Undgaa Mellemhandlere!

Fra **Plantagen** »**Bøgelund**« tilsendes almindelige **Grønsager** billig til **Forbrugere.** Bestillinger bedes sendt til

Gartner **Fr. Madsen,** Humlebæk.

Vegetariansk Restaurant,

Løvstræde 8, København.

L. Jørgensen Kirkelykke.

Ludovica Nilssons

vegetariske

Victualiehandel & Pensionat,

19, Fælledvej 19.

Varme og kolde Retter. Ordres modtages.

Telefon Nora 485 X.

Annoncer til »Solblink« sendes til:

V. Figgé & E. Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København K.

Udgivet af *Dansk Vegetarianerforening.*

Redaktør og Ansvarshavende: *John Bökelund,* Humlebæk.

V. Figgé & E. Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.